

som Panoramæer raade over i Retning af det, de franske Malere kalde *le faux-terrain*, den reelle Forgrund og dens kunstfærdige S sammensmelten med den malede Flade, som bidrager saameget til den komplette Illusion, hvorunder man fængsles.

I 1878 kom mange Fremmede til Paris og saae dette Verdens nye Underværk, og kort efter brød Ramafeberen atter ud. Belgien blev først smittet, siden Holland, saa Tydskland og endelig vi. Det gaaer, som man seer, med det som med andre Epidemier. Paris blev tilsidst smittet til Trods for at det maatte betragtes som vaccineret. Der findes nu mindst tre Panoramæer. Enhver By, som har 200,000 Indvaanere, ansees for egnet til at have mindst eet. Amsterdam har to, men det er ogsaa Hjemstedet, hvor der gjøres mere end andre Steder i den Artikel.

Kjøbenhavn har, naar disse Linier læses, allerede aabnet sine egne »Ramaer«. Den ansete franske Maler Jules Garnier, der sagtens har lagt sine smaa Pensler hen for længere Tid, har i Løbet af et Par Maaneder bedækket denne Bagatel paa 12,000 Kvadratfod Lærred, eller en Kvart Tønde Land, med et henrivende Billede af Konstantinopel. Han har her ved Hjælp af sine fire franske Kolleger og et lille Korporalskab af ti danske Malere fremtryllet et Perspekt, som først og fremmest slaar ved sin solide Korrekthed, en usminket, sanddru Jevnhed, der vil forbause Mange, for hvis Ører det har summet om fransk Effektjagen, søgte Virkninger o. s. v. Under en Himmel, der er saa egal og vistnok konstant matblaa, at den maa faae vort meteorologiske Institut til at drømme misundelige Drømme om østerlandske Sinecurestillinger som Vejprofeter, strækker sig de blanke Sunde; i Soltaage eller i fuldt Lys ligge omkring dem de høje Byskrænter med deres Myriader af Huse, Paladser og slanke Minareter. Vi skulle ikke gaa ind paa alle Billedets Detailler, som vel allerede nu ville være vore Læsere tildels bekendte, men kun fremhæve en perspektivisk *tour-de-force* af Hr. Garniers egen ingenieuse Opfindelse, og det er den tilsyneladende lige Bro, som forbinder Stambul med Pera. Broen er malet paa et cirkelbuet Stykke Lærred, men for Beskuerens Øje skal den vise sig lige, og det gjør den ogsaa paa en forbausende Maade, idet der er foretaget en omstændelig Beregning af de Kurver, hvori den er trukket paa Lærredet og som, sete fra Bygningens Midtpunkt, vise sig som lige Linier for det menneskelige Øje.

I Underrummet findes et Diorama, et plant Billede, udført af Carl Neumann. Det forestiller en af vore stolteste Dage og en af vore store Ulykker: Slaget paa Rheaden den 2. April 1801. Vi ere ombord paa Stykprammen »Rendsborg«, som allerede kom i Drift ved Slagets Begyndelse og derfor er beliggende udenfor Defensionslinien. Her maa vi først beundre »*le faux-terrain*«, som er ordnet med megen malerisk Sands: den splintrede Ræling, den nedskudte Takke-lage, de demonterede Kanoner, hele Kampens Uorden og bag det det rullende Hav, der ligesom Kampen »haver den Skjæbne, det aldrig skal dø«; de mægtige Blokskibskolosser, Engelskmandens sejlende Rangskibe og den vilde, forbitrede Kamp — Nelsons saakaldte »største Sejr«.

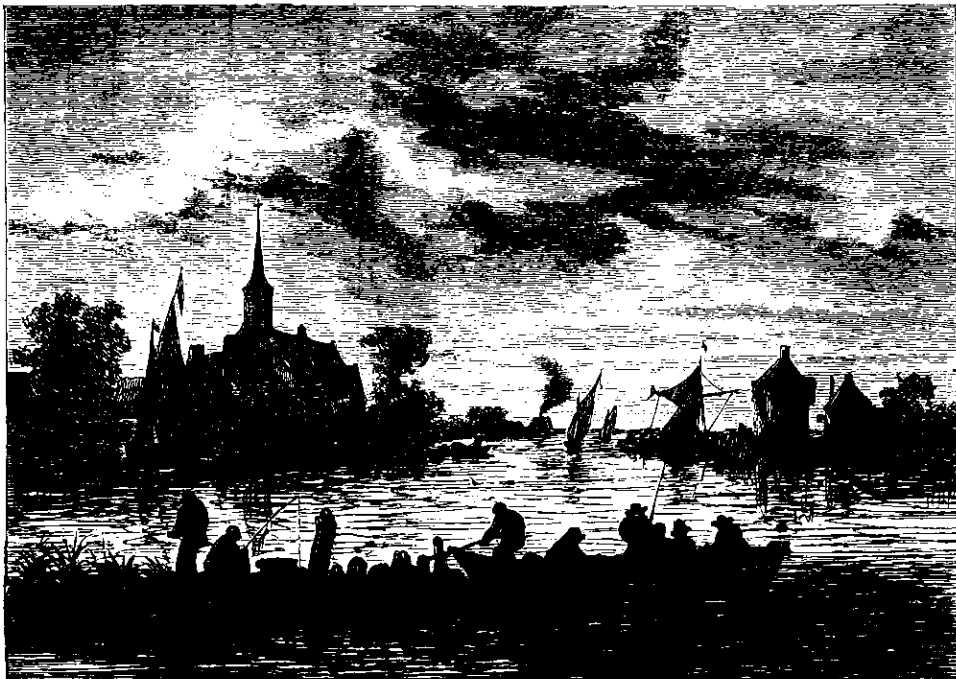
Det Hele er malet i en varm, rig Tone, i en Glød af Brand og Kanonglimt, der er den store Bedrift værdig, som her for første Gang er fuldt kunstnerisk fremstillet.

Vi ønske det hollandske Konsortium, at disse to fortræffelige Billeder maa blive saa paaskjønnede af vort Publikum, som de fortjene. De Herrer i Konsortiumaet, som man vilde have kaldt det i Paris i Trediverne, have behandlet os som Verdensby og vovet her en Kapital af over en halv Million Kroner, der grupper sig for Enkelthedernes Vedkommende saaledes: Byggegrunden 250,000 Kroner, Bygningen 150,000, Malerierne 120,000, altsaa med Udstyrelse og andre Udgifter med et rundt Tal 540,000 Kroner — en skjønne Sum, som man kunde svimle over, hvis den senere Tid ikke havde vænnet

os til at se saa mange andre komme ind under Boldspilletets Omraade. Naar Saisonen er ude for Konstantinopels Vedkommende og den store Sværm af Besøgende er draget bort fra denne Stad, er der sørget for andre Overraskelser, idet samtlige Panoramabilleder ere skaarne over samme Læst og meget fornuftigt afpassede saaledes, at de kunne monteres fra eet Sted og med Lethed monteres paa et andet.

Rafael: Madonna del Granduca.

J. van Goyen: Hollandsk Flodlandskab.

Illustrationsprøver af Sigurd Müller: »Kortfattet Kunsthistorie«.

Elektrisk Belysning ombord i Dykkerskibet »Kattegat».

Der er vist Mange, der betragte det elektriske Lys som en Slags ny Luxus, man meget godt kan undvære, og dette er vel ogsaa stundom Tilfælde, hvor Gassen er af en saa god Beskaffenhed og leveres til en saa billig Pris som f. Ex. i Nakskov, hvor den kun koster $\frac{3}{5}$ af Københavns Gaspris,

eller hvor der kun er Tale om Belysning af mindre Rum og Gader, medens store Torve, Fabriker, hvor der paa et udstrakt Terrain arbejdes eller færdes efter Mørkets Frembrud, og hvor der ellers vilde behøves Hundreder af Gasblus, synes at maatte kunne drage stor Fordel af det elektriske Lys, særlig fordi Lamperne kunne anbringes saa højt og i faa Exemplarer med stor Lysstyrke.

Neppe er der noget Forhold, hvor det elektriske Lys er saa selvskevret som i det her illustrerede Tilfælde, hvor det er anvendt til at belyse et Dykkerskib; her vilde alle andre Belysningsmaader være af saagodtsom ingen Betydning. Som man af Billedet vil se, er hele Dækket og flere hundrede Alen af Rummet udenfor Skibet klart belyst, saa at ethvert Arbejde, der udfordres ved et Bjergningstilfælde, kan udføres. Man tænke sig blot, at Dykkerskibet bliver tilkaldt ved et Havari henad Aften; der er da ikke Noget at udrette, før det bliver Dag, eftersom man i Mørket ikke tør nærme sig formeget til Havaristen; men man vil let indse, at en Opsættelse af Hjælpen i 10 à 12 Timer ingenlunde gjør Tilstanden bedre for den Forulykkede, medens man derimod nu i de fleste Tilfælde uden Fare vil kunne tage fat strax og derved formindske Omfanget af Skaden.

Til at frembringe Lyset i »Kattegat« benyttes en af de Lorenz-Jürgensen'ske elektriske Lysmaskiner, der ere opstillede i Maskinrummet, og hvoraf den største føder de to Crampton'ske Buelamper, der ere op-hængte i Masterne paa Skibet, men med saa lange Ledningstraade, at de kunne bringes ombord i det Skib, hvormed Redningsforsøget gjøres, medens den mindre Lysmaskine føder otte Glødelamper, den ene til at oplyse Maskinrummet, de sex indesluttede i svære Glasbeholdere og med meget lange Ledningstraade, saa at de kunne bringes ombord i det strandede Skibs Last ved Arbejdet under Bjergningen; den ottende Glødelampe er en af Hr. L. Dahl konstrueret Dykkerlampe med en lang vandtæt Ledning, som Dykkeren tager med ned i Vandet, naar han skal undersøge Skibets Bund, hvilken Lampe kan have stor Betydning selv om Dagen, da der inde under Skibet er temmelig mørkt, og da den ved sit ringe Omfang — Dykkeren staaer med den i Haanden paa Billedet — kan hænge foran paa hans Dragt uden at genere ham i Arbejdet. Dykkeren selv erklærede sig meget tilfreds med den forleden Aften ved Proven; han var da nede paa Bunden og kunde se denne meget bedre end om Dagen — paa det lille Billede seer man Dykkeren gaa ned under Vandet med Lampen, der kastede et Lysskjær rundt om ham, saa man tydeligt kunde skjelne hans Omrids. Det er første Gang — idetmindste herhjemme — at Dykkere ere gaaede ned om Natten paa Havets Bund, idet de hidtil konstruerede Lamper have været meget usikre, da de alle have fordret Lufttilførsel, hvilket den elektriske Glødelampe ikke behøver. Det hele Anlæg er smukt udført og gjør »Det danske elektriske Lyskompagni« megen Ære, og man maa haabe, at Svitzers Dykkerselskab maa faae den Glæde, i mange Tilfælde at anvende Ordsproget »hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.« Vilh. Paht.

Til Illustrationerne.

Mellemeuropas sydlige Del — Øvreitalien, Tyrol og tilgrænsende Dele af Østerrig — have i dette Aars Eftersommer været Ofre for ødelæggende Oversvømmelser, og især har den for sine Naturskønheder bekendte og af talrige Tourister besøgte Pusterthal i Tyrol lidt forfærdeligt. Floderne ere traadte over deres Bredder og have med rivende Hast forvandlet blomstrende Landsbyer til Ruiner, bortskyllende Mennesker, Kvæg og Bohave i rædselsfuld Forvirring. Welsberg, en velhavende By med virksomme Saugmøller og berømt i Omegnen for sit Musikkapel, hvis Koncerter havde skaffet de tonekyndige Bønder et Ry, som strækker sig til selve Wien, blev saa at sige begravet under den forenede Vandmasse fra